

UUSI HEVOSTALOUS – hevosen muuttuva tehtävä ja merkitys

MMT, dos. Markku Saastamoinen
MTT kotieläintuotannon tutkimus

Kulttuuripolitiikan päivät 2014, Joensuu 24.-25.5.2014

- **Hevostalouden ja hevosen roolin muuttuminen yhteiskunnan muutoksen mukana**
- "Uutta hevostaloutta" ollut ennenkin, eli esim. Suomessa hevosen (esim. suomenhevonen) tehtävien muuttuminen
  - vetovoima, liikkuminen (maatalous, armeija)
  - **urheilu, vapaa-aika, liikunta 1960-70 taite**

Hevosen roolit

- Hevosen käyttö liikkumisessa, metsästyksessä, paimentamisessa, ruokana (liha, maito)
- Teollisuuden ja maatalouden kehittyminen
  - ✓ hevosia jalostettiin työkäyttöön; voimakkaita rotuja vetovoimaksi, syntyi uusia rotuja
  - ✓ valtiovallalla suuri rooli jalostuksessa

- Vapaa-ajan hevoset, urheiluhevoseset (hevoskilpailut)
- ✓ kevyempiä hevosia urheilu- ja vapaa-ajan käyttöön
- ✓ uusia rotuja risteyttämällä, tehokas jalostusvalinta
- ✓ hevoset maalta kaupunkiin

- Maaseudun kehittäminen
  - ✓ hevosen asema EU:ssa tuotantoeläin (tuet, lainsäädäntövaikutukset)
  - ✓ hevoskasvatus osa maataloutta
  - ✓ hevostalous osana maaseudun elinkeinoja, esim. matkailu

- ”Uusi hevostalous”
  - ✓ hevonen monipuolisesti mukana yhteiskunnassa ja elinkeinotoiminnassa; terveydenhuoltopalvelut, luonnon monimuotoisuus
- Hevosen rooli ollut aina ihmisen kumppanina – ei pelkästään ”tuotantopanoksena”

”Uusi hevostalous” – New Horse Economy

- *Hevosen sosio-ekonomisen roolin kasvaminen*
  - terveys, hyvinvointi, liikunta, kuntoutus, luontoliikunta, luontohoiva, green care
  - ympäristö; kestävyys, monimuotoisuus
  - Ihmisen ja hevosen vuorovaikutus (sosiaalipedagoginen hevostoiminta)
- Selvä kansainvälinen suuntaus; osa ”vihreää taloutta”, pehmeitä arvoja, ”slow-ideologiaa”, vastuullisuutta, kestävyyttä

- **Uusi hevostalous kasvaa** – ”vanha” menettää suhteellista merkitystään (eikä kasva enää yhtä nopeasti)
- Joissakin maissa (Itä-Eurooppa) siirrytty ”urheilu – vapaa-aika” –vaiheen yli suoraan uuteen hevostalouteen
- Miten ”vanha hevostalous” **osaa/voi hyötyä** (meillä) tilanteesta, eli näkee siinä mahdollisuudet

Jez, C. Ym. 2013, Ranska visio 2030:

- Kilpaurheiluun ja kilpahevosten jalostukseen tiukasti tähtäävä hevostalous vähentää hevosten määrää, pienentää hevostaloutta ja sen vaikuttavuutta
- Hevosten monipuolista käyttöä/uutta hevostaloutta tukeva ja huomioon ottava hevostalous kasvattaa ja monipuolistaa hevostaloutta ja hevosten määrää ja lisää vaikuttavuutta

Uusi hevostalous:

- On mahdollisuus – etenkin suomenhevoselle
- Lisää hevostalouden merkitystä, vaikuttavuutta ja kannattavuutta; hevosen yhteiskunnallisen legitimitetin vahvistuminen
- Lisää kansainvälisyyttä
- On oltava hevostalouden strategioissa vahvasti mukana
- Vaatii hevosjalostukselta uutta suuntaa

- Uusi hevostalous nähdään erityisesti (usein uhanalaisten) alkuperärotujen ja kylmäveristen mahdollisuutena; rotujen monimuotoisuus säilyy

Huoli kulttuuriperinnön säilymisestä

- Valtiot/yhteiskunta luopumassa perinteissäkin hevosmaissa hevostalouden tukemisesta ja siittoloiden ylläpidosta
- Siittolat osa alueitten ja paikallista historiaa ja kulttuuriperintöä; rodut, näyttelyt ja muut tapahtumat
- Olleet tärkeä osa myös alueitten kulttuurimaisemaa, maankäyttöä ja maanomistusta

- Euroopassa useita kulttuurisesti arvokkaita hevosalueita, joissa ympäristö muovaantunut hevostoiminnan seurauksena (nykyisin monet näistä luonnonsuojelualueita), perustuu johonkin tiettyyn kansalliseen/paikalliseen hevosrotuun

Hevosen hyvinvointi ja ”hevosesta luopuminen”

- Ovat keskeisiä asioita kaikkialla
- Hevonen nähdään kumppanina, kaverina
- Tärkeitä hevosalan imagokysymyksiä
- Suhtautuminen hevosen teurastamiseen ja hevosenlihan syöntiin eri maissa ja kulttuureissa vaihtelee
  - meillä teurastamista pidetään eettisenä vaihtoehtona

